

Skaidrojums par rezerves finansējuma izmantošanu Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzfinansētajos projektos¹

Skaidrojums piemērojams ierobežotas projektu iesniegumu atlases gadījumos un finansējuma saņēmējiem, kas nav valsts pārvaldes iestādes, plānošanas reģioni.

Regula Nr.1303/2013² nosaka snieguma rezervi finansējumam 6% apjomā snieguma ietvarā noteikto nosacījumu izpildei. Ja snieguma ietvarā noteiktie nosacījumi tiek izpildīti, tiek saņemts Eiropas Komisijas lēmums par snieguma ietvara izpildi, attiecīgi arī par rezerves finansējuma piešķiršanu katram darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" prioritārajam virzienam.

I Projekti, kuros rezerves finansējums ir plānots un tiek priekšfinansēts

NB! Valsts atbalsta projektos sākotnēji paredzētais kopējais publiskā finansējuma apmērs pēc apstiprinātā projekta iesnieguma iesniegšanas (un apstiprināšanas) nevar tikt palielināts. Valsts atbalsta projektos finansējuma saņēmēja publisko finansējumu var veidot ES fondu līdzfinansējums, valsts budžeta vai pašvaldības budžeta finansējums; snieguma rezerves segšanai (nepārsniedzot projekta īstenošanai nepieciešamo maksimāli pieļaujamā publiskā finansējuma apmēru) arī piesaista publisko finansējumu. Rezerves priekšfinansējumu valsts atbalsta projektos var segt tikai no publiskiem resursiem. Ja rezerves priekšfinansējums segts no privātiem resursiem, kas brīvi no valsts atbalsta, un pēc tam to plānots aizstāt ar ES fondu vai citu publisko finansējumu, neizpildīsies stimulējošās ietekmes nosacījums.

Pašvaldības kapitālsabiedrības gadījumā rezervi var priekšfinansēt, piemēram, aizņemoties publisko finansējumu Valsts kasē. Projekta iesniedzējam līdz civiltiesiskā līguma par projekta īstenošanu noslēgšanai sadarbības iestādē jāiesniedz apliecinājums par citu publisko līdzekļu pieejamību (pašvaldības lēmums par publiskā finansējuma ("priekšfinansējuma") nodrošināšanai, apliecinājums par Valsts kases aizdevumu). Visi specifiskie nosacījumi skaidri jāietver MK noteikumos par SAM/pasākuma īstenošanu un anotācijā.

Rezerves finansējumu ir iespējams priekšfinansēt projektā tikai gadījumos, kad rezerves finansējums ir plānots un rezerves priekšfinansēšana ir atrunāta MK noteikumos par SAM/pasākuma īstenošanu.

Piemēram, šādā redakcijā:

Lai slēgtu vienošanos vai līgumu par projekta īstenošanu, līdz 2018. gada 31. decembrim atlases kārtu ietvaros pieejamais kopējais attiecināmais finansējums ir ne mazāks kā XXXX euro, tai skaitā Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums – XXXX euro un nacionālais publiskais līdzfinansējums – ne mazāks kā XXXX euro.

Pēc 2019. gada 1. janvāra atbildīgā iestāde atbilstoši Eiropas Komisijas lēmumam par prioritārajam virzienam "XX" Eiropas Reģionālās attīstības fondam noteiktā snieguma ietvara izpildi var ierosināt palielināt pieejamo attiecināmo finansējumu līdz šo noteikumu XX.punktā minētajam plānotajam maksimālajam finansējuma apmēram.

Redakcijas piemērs gadījumā, ja SAM/projekta ietvaros nav plānots valsts atbalsts:

Šo noteikumu XX apakšpunktā minētie finansējuma saņēmēji līdz 2018. gada 31. decembrim projektiem plānoto finanšu rezervi 6,1 procenta apmērā var paredzēt segt no saviem līdzekļiem. Pēc Eiropas Komisijas lēmuma par snieguma ietvara izpildi atbildīgā iestāde informē sadarbības iestādi par ierosinājumu veikt projektā grozījumus, palielinot Eiropas

¹ Vispārīga informācija par snieguma rezerves finansējuma noteikšanas nosacījumiem iekļauta ES fondu vadošās iestādes 2016.gada 2.jūnija skaidrojumā par snieguma rezerves piemērošanu ES fondu 2014.–2020.gada plānošanas periodā, pieejams, http://www.esfondi.lv/upload/0_snieguma_rezerves_skaidrojums_02.06.2016.docx.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006

Savienības fondu līdzfinansējuma likmi. Sadarbības iestāde par grozījumu veikšanas iespējamību informē finansējuma saņēmēju.

vai

Redakcijas piemērs gadījumā, ja SAM/projekta ietvaros plānots valsts atbalsts

Projekta iesniedzējs projekta īstenošanā var piesaistīt citus publiskos līdzekļus (piemēram, pašvaldības kapitālsabiedrības aizņēmumu Valsts kasē), priekšfinansējot snieguma rezervi. Civiltiesiskajā līgumā par projekta īstenošanu nosaka projekta īstenošanai nepieciešamā publiskā finansējuma apmēru. Pēc snieguma ietvara izpildes atbilstoši šo noteikumu XX. punktam sadarbības iestāde var palielināt projektam Kohēzijas fonda finansējuma apmēru, nepalielinot sākotnēji noteikto publisko finansējumu. Apliecinājumu par citu publisko līdzekļu pieejamību projekta iesniedzējs iesniedz sadarbības iestādē līdz civiltiesiskā līguma noslēgšanai par projekta īstenošanu.³

Lai saņemtu projektā ieplānoto rezerves finansējumu, nemainot projekta kopējo finansējumu un publiskā finansējuma apjomu, neatkarīgi no tā, vai projektā plānotās darbības⁴ ir vai nav pabeigtas⁵, nepieciešams nodrošināt, ka:

- 1) projektā ir ievēroti izmaksu attiecināmības nosacījumi un valsts atbalsta nosacījumi (ja tiek piešķirts valsts atbalsts);
- 2) projektam nav beidzies tā īstenošanas termiņš;
- 3) projektā nav iesniegts maksājuma pieprasījums, kas ietver rezerves finansējuma izmaksas.

Attiecīgi, projekta iesniedzējam/ finansējuma saņēmējam jāparedz tāds projekta īstenošanas termiņš, kas ietver iespējamo rezerves finansējuma saņemšanas periodu (indikatīvi 2019.gada II pusgads).

Pēc rezerves saņemšanas⁶ tiek veikti grozījumi līgumā vai vienošanās par projekta īstenošanu, attiecīgi koriģējot tā finansējumu dalījumā pa finansējuma avotiem, ievērojot MK noteikumus par SAM/pasākuma īstenošanu noteikto maksimālo ES fonda līdzfinansējuma apjomu⁷.

Gadījumos, kad rezerves finansējums ir priekšfinansēts, projektā tiek veiktas tajā sākotnēji plānotās (projekta iesniegumā norādītās) darbības vai papildu darbības, kas ieplānotas vēlāk projekta ieviešanas procesā, un kas nepārsniedz kopējo plānoto finansējumu saskaņā ar MK noteikumu par SAM/pasākuma īstenošanu nosacījumiem.

Rezerves priekšfinansēšanas gadījumā, projekta iesniegumā nepieciešams norādīt, no kāda finansējuma avota plānots priekšfinansējums.

Vēršam uzmanību, ka **rezerves finansējuma nesaņemšanas gadījumā⁸**, finansējuma saņēmēja priekšfinansēto finansējumu nebūs iespējams atgūt.

---

³ Jāņem vērā, ka SAM MK noteikumu specifikas dēļ pieeja rezerves piešķiršanas mehānismiem var atšķirties un par mehānisma pielietošanas interpretāciju ir atbildīgas AI kā MK noteikumu autori

⁴ Ar projektā plānotajām darbībām tiek saprastas visas darbības, kas tika iekļautas projekta iesniegumā

⁵ Šī skaidrojuma kontekstā ar pabeigtām darbībām tiek saprastas fiziski veiktas un pabeigtas darbības projektā, piemēram, pabeigta būvniecība, remonts, iekārtu uzstādīšana utt.

⁶ Atbildīgā iestāde var pieņemt lēmumu par rezerves finansējuma piešķiršanu, ja Eiropas Komisija ir paziņojusi, ka attiecīgajam prioritārajam virzienam tiek piešķirts rezerves finansējums.

⁷ Vēršam uzmanību, ka rezerves priekšfinansēšanas gadījumā nav iespējams saņemt valsts budžeta dotāciju par izmantoto pašvaldības līdzfinansējumu, jo tā mērķis ir nākotnē aizstāt ES fonda finansējumu.

⁸ Tiek saņemts negatīvs Eiropas Komisijas lēmums/ atbildīgā iestāde nepieņem lēmumu par rezerves finansējuma novirzīšanu konkrētajam projektam.

II Projekti, kuros rezerves finansējums ir plānots, bet rezervi nav plānots priekšfinansēt saskaņā ar MK noteikumiem par SAM/pasākumu īstenošanu

Uz rezerves finansējumu projektā var pretendēt tikai tad, ja rezerves finansējums ir plānots attiecīgajos MK noteikumos par SAM/pasākumu īstenošanu.

Piemēram, šādā redakcijā:

Lai slēgtu vienošanos vai līgumu par projekta īstenošanu, līdz 2018. gada 31. decembrim atlases kārtu ietvaros pieejamais kopējais attiecināmais finansējums ir ne mazāks kā XXXX euro, tai skaitā Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums – XXXX euro un nacionālais publiskais līdzfinansējums – ne mazāks kā XXXX euro.

Pēc 2019. gada 1. janvāra atbildīgā iestāde atbilstoši Eiropas Komisijas lēmumam par prioritārajam virzienam "XX" Eiropas Reģionālās attīstības fondam noteiktā snieguma ietvara izpildi var ierosināt palielināt pieejamo attiecināmo finansējumu līdz šo noteikumu XX.punktā minētajam plānotajam maksimālajam finansējuma apmēram.

Gadījumos, ja MK noteikumos par SAM/pasākuma īstenošanu nav skaidri atrunāta rezerves priekšfinansēšanas iespēja, savukārt finansējuma saņēmējs projekta ietvaros:

- 1) uz sava riska ir ieplānojis kā papildus attiecināmo izmaksu finansējumu, kas pārsniedz minimālo MK noteikumos par SAM/pasākuma īstenošanu noteikto projekta apjomu, ar cerību rezerves finansējuma pieejamības gadījumā atgūt jau ieguldītus paša resursus. Tādā gadījumā būtu nepieciešams rezerves priekšfinansēšanas iespēju atrunāt MK noteikumos par SAM/pasākumu īstenošanu, lai pēc EK lēmuma⁹ būtu iespējams attiecīgo nacionālā līdzfinansējuma attiecināmo izmaksu apjomu aizstāt ar ES fondu finansējumu. Valsts atbalsta gadījumā sākotnēji paredzētais kopējais publiskā finansējuma apmērs nevar tikt palielināts pēc līguma vai vienošanās par projekta īstenošanu noslēgšanas, tāpēc rezerves priekšfinansējums valsts atbalsta projektos var būt tikai publisks finansējums;
- 2) ir paredzējis rezerves finansējumu projekta izmaksās iekļaut tikai pēc EK lēmuma, kas nozīmē ka esošo projektu nepieciešams grozīt, palielinot kopējo pieejamo projekta attiecināmo finansējumu, nodrošinot papildu, MK noteikumiem par SAM/pasākumu īstenošanu atbilstošu, darbību īstenošanu vai esošo darbību apjoma palielināšanu. Scenārijs iespējams tikai attiecībā uz gadījumiem bez valsts atbalsta vai gadījumos, kad valsts atbalsta aktivitātēm nav jāpiemēro stimulējošās ietekmes nosacījums.

Rezerves priekšfinansēšanas gadījumā, projekta iesniegumā nepieciešams norādīt, no kāda finansējuma avota plānots priekšfinansējums.

Vēršam uzmanību, ka kopumā nav atbalstāma rezerves priekšfinansēšana, ja tā nav atrunāta MK noteikumos par SAM/pasākumu īstenošanu, ņemot vērā, ka papildu finansējuma piesaistīšana, ja tam ir nepieciešams ņemt aizņēmumu, rada papildu finansējuma slogu finansējuma saņēmējam un, aizņēmuma no Valsts kases gadījumā, arī slogu valsts budžetam, jo rezerves finansējuma nesaņemšanas gadījumā minēto finansējumu nebūs iespējams atgūt.

Lai saņemtu plānoto rezerves finansējumu neatkarīgi no tā, vai projektā plānotās darbības¹⁰ ir vai nav pabeigtas¹¹, nepieciešams nodrošināt, ka:

- 1) projektam nav beidzies tā īstenošanas termiņš;
- 2) projektā nav iesniegts noslēguma maksājuma pieprasījums;

⁹ Eiropas Komisijas lēmums par snieguma ietvara izpildi atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006, 22.pantam

¹⁰ Ar projektā plānotajām darbībām tiek saprastas visas darbības, kas tika iekļautas projekta iesniegumā.

¹¹ Šī skaidrojuma kontekstā ar pabeigtām darbībām tiek saprastas fiziski veiktas un pabeigtas darbības projektā, piemēram, pabeigta būvniecība, remonts, iekārtu uzstādīšana utt.

- 3) tiek ievēroti visi izmaksu attiecināmības nosacījumi un valsts atbalsta nosacījumi (t.i. maksimālais publiskā finansējuma apmērs jau ir atrunāts līgumā vai vienošanās par projekta īstenošanu un ar rezerves finansējuma saņemšanu šis apjoms netiek palielināts).

Attiecīgi, projekta iesniedzējam/ finansējuma saņēmējam jāparedz tāds projekta īstenošanas termiņš, kas ietver iespējamo rezerves finansējuma saņemšanas periodu (indikātīvi 2019.gada II pusgads).

Pēc rezerves saņemšanas¹² tiek veikti grozījumi līgumā vai vienošanās par projekta īstenošanu, attiecīgi koriģējot projekta finansējumu. Pēc papildus darbību veikšanas tiek sagatavots noslēguma maksājuma pieprasījums, t.sk. iekļaujot par rezerves finansējumu veiktos izdevumus.

Izmantojot rezerves finansējumu jau esošos projektos, ir jānodrošina, ka netiek mainīts projekta mērķis un par rezerves finansējumu tiek veiktas tikai tādas darbības, kas:

- 1) palielina jau veikto darbību apjomu (piemēram, papildus aprīkojuma, iekārtu iegāde);
- 2) atbilst MK noteikumos par SAM/pasākuma īstenošanu noteiktajām atbalstāmajām darbībām, izmaksu pozīcijām, to ierobežojumiem;
- 3) pašvaldību gadījumā atbilst Reģionālās koordinācijas padomē apstiprinātajai pašvaldības attīstības programmas projekta idejai (ja attiecināms) vai izglītības iestādes attīstības stratēģijā noteiktajam (ja attiecināms);
- 4) atbilst MK apstiprinātajam projekta finansējuma apjomam (ja attiecināms).

Vienlaikus ir jānodrošina, ka tiek ievērota maksimālā ES fonda līdzfinansējuma likmes proporcija. Jaunu (2.punktam atbilstošu) darbību iekļaušanas gadījumā var tikt izvērtēta nepieciešamība palielināt noteiktos sasniedzamos rādītājus (ja attiecināms).

Rezerves finansējuma nesaņemšanas gadījumā¹³ projektu ir iespējams pabeigt jau veikto darbību ietvaros vai veikt papildus darbības, finansējot tās no saviem līdzekļiem.

III Rezerves finansējums ir plānots (atbilstoši MK noteikumiem par SAM/pasākuma īstenošanu), taču tas nav iezīmēts konkrētos projektos

EK ir aicinājusi izmantot rezerves finansējumu jaunu/ papildus atlašu īstenošanai.

Attiecīgi gadījumos, kad rezerves finansējums nav ieplānots konkrētiem projektiem, rezerves saņemšanas gadījumā¹⁴ par rezerves finansējuma izlietojumu tiks organizētas jaunas projektu iesniegumu atlases, projektu iesniedzējiem būtu jā sagatavo projektu iesniegumi par jaunu projektu vai esošo projektu nākamās kārtas īstenošanu.

¹² Atbildīgā iestāde var pieņemt lēmumu par rezerves finansējuma piešķiršanu, ja Eiropas Komisija ir paziņojusi, ka attiecīgajam prioritārajam virzienam tiek piešķirts rezerves finansējums.

¹³ Tiek saņemts negatīvs Eiropas Komisijas lēmums/ atbildīgā iestāde nepieņem lēmumu par rezerves finansējuma novirzīšanu konkrētajam projektam.

¹⁴ Atbildīgā iestāde var pieņemt lēmumu par rezerves finansējuma piešķiršanu, ja Eiropas Komisija ir paziņojusi, ka attiecīgajam prioritārajam virzienam tiek piešķirts rezerves finansējums.